

DATUM
2025-08-22
ERT DATUM
2025-04-23

DIARIENR
2025/108-4
ER BETECKNING
KN2025/00943

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

En samlad myndighetsfunktion för ökad effektivitet och minskad sårbarhet i statens arbete med statsstöd

Statskontoret tillstyrker förslaget att inrätta en samlad myndighetsfunktion för uppgifter som rör vägledning, rapportering, kvalitetssäkring och registerföring av statsstöd. Statskontoret avstyrker förslaget att organisera även tillsynsrelaterade uppgifter vid den samlade myndighetsfunktionen, samt att placera den samlade funktionen vid Konkursverket. Statskontoret anser att regeringen i stället bör placera en samlad myndighetsfunktion för uppgifter som rör vägledning, rapportering, kvalitetssäkring och registerföring av statsstöd vid Upphandlingsmyndigheten, samt låta de tillsynsrelaterade uppgifterna ligga kvar på Konkursverket. Vår analys visar att det skulle ge den samlade myndighetsfunktionen bäst förutsättningar att uppnå sitt syfte, det vill säga att öka effektiviteten och minska sårbarheten i statens arbete med statsstöd.

Statskontoret vill särskilt lyfta fram två slutsatser från analysen i rapporten Bättre stöd för statsstöd (Statskontoret 2024:6). För det första är vägledning till kommuner, regioner och statliga myndigheter de uppgifter som har störst potential att öka effektiviteten och minska sårbarheten i statens arbete med statsstöd. Upphandlingsmyndigheten har en sådan väglednings-uppgift i dag när det gäller kommuner och regioner, och hanterar den väl. Genom att placera den samlade myndighetsfunktionen vid Upphandlings-myndigheten kan regeringen bygga vidare på myndighetens kompetens, arbetssätt och relationer med stödgivare. Genom att flytta uppgiften till Konkursverket riskerar regeringen att slå sönder en välfungerande verksamhet.

För det andra finns det inga väsentliga synergier eller skalfördelar mellan de tillsyns-relaterade uppgifterna och uppgifterna som rör vägledning, kvalitetssäkring, rapportering och registerföring av statsstöd. Däremot finns det risker med att organisera vägledning och tillsynsrelaterade uppgifter vid samma funktion. Det finns även risker med att placera myndighetsfunktionen vid

Konkurrensverket, som har tillsynsuppgifter inom konkurrens- och upphandlingsområdet.

Den främsta risken är att offentliga aktörer undviker att vända sig till den samlade funktionen för vägledning i statsstödsfrågor av rädsla för att bli föremål för tillsyn. Regeringskansliet ifrågasätter det argumentet i sin promemoria, eftersom det bara är EU-kommissionen som har ett formellt tillsynsansvar inom statsstödsområdet. Men vårt argument är inte juridiskt utan praktiskt. Vår analys visar tydligt att offentliga aktörer redan i dag drar sig för att be om vägledning i statsstödsfrågor av rädsla för att bli föremål för tillsyn – att då organisera vägledningssuppgiften tillsammans med tillsynsrelaterade uppgifter inom statsstödsområdet, samt faktiska tillsynsuppgifter inom konkurrens- och upphandlingsområdet, bör öka den risken. Vår analys visar vidare att de offentliga aktörerna ofta har svårt att avgöra i förväg om deras fråga rör statsstöds-, upphandlings- eller konkurrensreglerna, samt att många frågor rör flera av regelverken. Därför finns det en verklig risk att en fråga om statsstöd till en myndighetsfunktion vid Konkurrensverket resulterar i att myndigheten inleder tillsyn enligt upphandlingsreglerna.

En annan risk är att uppgiften att vägleda offentliga aktörer i statsstödsfrågor skadar Konkurrensverkets legitimitet som tillsynsmyndighet inom konkurrens- och upphandlingsområdet. Det följer av att många statsstödsfrågor rör även upphandlings- eller konkurrensreglerna, samtidigt som vägledningen i statsstödsfrågor behöver vara konkret och långtgående för att möta målgruppernas behov. Därmed riskerar Konkurrensverket att hamna i situationer där de ska tillsyna agerande som bygger på deras egen vägledning.

Statskontoret anser vidare att den årliga budget som Regeringskansliet föreslår för den samlade myndighetsfunktionen är alltför liten för att funktionen ska kunna uppnå sitt syfte, oavsett var regeringen väljer att placera den. Statskontorets analys visar att funktionen behöver en årlig budget på cirka 12 miljoner kronor. Annars riskerar statens arbete med statsstöd att bli mindre effektivt och mer sårbart med en samlad myndighetsfunktion, i stället för tvärtom.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Gabriel Brandström samt utredare Kajsa Holmberg, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Kajsa Holmberg